

правовий захист, а подекуди й згадка про необхідність здійснення таких заходів, відчутно знижує ефективність конституційної системи захисту прав і свобод людини і громадянина.

¹ Балінська Є.В. Адвокатура : моногр. / Є.В. Балінська. – Х.: Олді-Плюс, 2012. – С. 67.

² Адвокатура зарубіжних країн. Англія. Німеччина. Франція: навч.-практ. посіб. / І.Ю. Гловацький. – К.: Атіка, 2007. – С. 116.

³ Адвокатура України: навч. посіб.: у 2-х кн. / С.Я. Фурса, Є.І. Фурса, В.Е. Білянєвич, С.В. Щербак, Л.Л. Нескородженна. – К.: КНТ: Вид. Фурса С.Я., 2007. – Кн. 1. – С. 7.

⁴ Витрук Н.В. Общая теория правового положения личности / Н.В. Витрук. – М.: Норма, 2008. – С. 323.

Резюме

Корнієнко П.С. Особливості правозахисної діяльності як різновиду юридичної діяльності.

Розкривається поняття правозахисної діяльності як діяння (дія чи бездіяльність) правозахисних органів, яка спрямована на надання кожній людині і громадянину, їх об'єднанням та юридичним особам правової допомоги щодо припинення порушень права, притягнення винних до юридичної відповідальності, відновлення порушених, оспорюваних чи оскаржених прав і відшкодування спричинених порушенням права збитків. Визначається поняття об'єкта, предмета та суб'єктів правозахисної діяльності, видів правозахисної діяльності.

Ключові слова: правозахисна діяльність, конституційна правозахисна діяльність, юридична діяльність, об'єкт, предмет, суб'єкт, види правозахисної діяльності, органи державної влади, права, свободи та обов'язки людини і громадянина.

Резюме

Корнієнко П.С. Особенности правозащитной деятельности как разновидности юридической деятельности.

Раскрывается понятие правозащитной деятельности как деяние (действие или бездействие) правозащитных органов, направленное на предоставление каждому человеку и гражданину, их объединениям и юридическим лицам правовой помощи по пресечению нарушений права, привлечению виновных к юридической ответственности, восстановлению нарушенных, оспариваемых или оспоренных прав и возмещению вызванных нарушением права убытков. Определяется понятие объекта, предмета и субъектов правозащитной деятельности, видов правозащитной деятельности.

Ключевые слова: правозащитная деятельность, конституционная правозащитная деятельность, юридическая деятельность, объект, предмет, субъект, виды правозащитной деятельности, органы государственной власти, права, свободы и обязанности человека и гражданина.

Summary

Korniyenko P. Features of human rights activities as a kind of legal activity.

The concept of human rights activism is disclosed as an act (action or inaction) of human rights protection bodies aimed at providing every person and citizen, their associations and legal entities with legal assistance in stopping violations of the law, bringing the guilty to legal liability, restoration of the violated, challenged or challenged rights. and the indemnity caused by the violation of the right to damages. The concept of object, subject and subjects of human rights activity, types of human rights activities is defined.

Key words: human rights activist, constitutional human rights activist, legal activity, object, subject, subject, types of human rights activities, bodies of state power, rights, freedoms and duties of a person and a citizen.

УДК 342.34

З.С. КРАВЦОВА

Зоріна Сергіївна Кравцова, кандидат юридичних наук, асистент кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗМІСТ НАРОДНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ ТА ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

У преамбулі та ст. 1 Конституції України¹ наша держава визначається як демократична. Відомо, що основоположною ознакою демократичної держави є гарантування народного суверенітету та якісна, ефективна представницька демократія.

Питанням народного, національного та державного суверенітету, формам безпосередньої та представницької демократії присвячували свої праці, що вже є класикою, Ж. Боден, А. Гамільтон, Г. Гегель, Т. Гоббс, Г. Гроцій, Л. Дюгі, Т. Джефферсон, Г. Єллінек, І. Кант, Дж. Локк, Ш.Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо та інші вчені.

Розвиток людства, глобалізаційні процеси в світі є новими викликами, ті системні винаходи, такі як розподіл влади, класичні виборчі системи більше не гарантують дійсної демократії, тому вчені знову й знову повертаються до цієї тематики.

Серед вітчизняних вчених, які займалися даною проблематикою, І. Забокрицький, В. Ковальчук, М. Козюбра, А. Колодій, О. Копиленко, О. Мурашин, Н. Оніщенко, Н. Пархоменко, О. Петришин, П. Рабінович, О. Скакун, В. Скрипнюк, О. Скрипнюк, О. Щербанюк.

Мета статті – з'ясування змісту народного суверенітету та представницької демократії в Україні в контексті реалізації державної влади в нашій країні.

Термін «суверенітет» (у перекладі – верховна влада) щодо політико-правового статусу національної держави і суспільства, що утворило її, узагальнено можна визначити як незалежність його носіїв в ухваленні й втіленні в життя політичних постанов, що стосуються їхніх внутрішніх і зовнішніх справ².

Нормативне закріплення принципу народного суверенітету базується на ст. 3 Декларації прав людини і громадянина 1789 року, де має місце положення про те, що «Джерелом суверенної влади є нація. Жодні установи, жоден індивід не можуть мати владу, яка б явно не виходила від нації»³.

Як бачимо, йдеться про національний суверенітет. У зв'язку з тим, що цей документ став визначальною пам'яткою Великої французької революції, у той період доктринальної розбіжності між поняттями національного суверенітету та народний суверенітет не було. На сьогодні ми вважаємо актуальним говорити про суверенітет нації на міжнародно-правовому рівні саме тому, що йдеться про право нації на самовизначення. Ми ж, досліджуючи державну владу в Україні як конституційно-правову категорію, як комплексне явище, говоримо про народний суверенітет як принцип, що лежить в основі української демократії.

В. Погорілко визначив народовладдя як «належність усієї суспільної влади, в тому числі державної, народові, вільне здійснення народом цієї влади відповідно до його суверенної волі в інтересах як усього суспільства, так і кожної людини»⁴.

Ми погоджуємося із В. Скрипнюком у тому, що визнання влади українського народу первинною, єдиною і невідчужуваною є фундаментальним принципом та водночас орієнтиром усіх процесів, що відбуваються у сучасній Україні. При цьому якщо підходить до визначення ціннісного змісту поняття демократії, то варто погодитись з тим, що значну його частину становить саме ідея народного суверенітету⁵.

О. Скрипнюк у висновках свого наукового дослідження, присвяченого теоретико-правовому аспекту реалізації принципу народного суверенітету в Україні, зазначає, що народовладдя є загальною формою організації суспільних відносин, в основу якої покладено принцип народного суверенітету, що підтверджується конституційним визнанням народу єдиним джерелом влади, верховенством прав і свобод людини і громадянина, забезпеченням рівної й ефективної участі громадян в процесі державного управління. Таким чином, порівнюючи науково-теоретичний зміст згаданих вище термінів, можна сказати, що народний суверенітет виступає центральним елементом системи базових принципів, які закладено в основу такого специфічного способу організації суспільних відносин, як народовладдя⁶.

У науці конституційного права з'явився підхід, відповідно до якого народний суверенітет та народовладдя розглядаються як конституційні цінності та правові пріоритети сучасної України⁷.

Автори національної доповіді Національної академії наук України на тему «Національний суверенітет України в умовах глобалізації» констатують, що вирішення Україною завдання нормативно-правового конституювання національного суверенітету відбувалося на трьох якісно пов'язаних рівнях: внесення змін і доповнень до Конституції УРСР 1978 р.; паралельне прийняття окремих законів у галузі конституційного законодавства; творення нової Конституції України. При цьому прийнята у 1996 р. Конституція України проголосила Україну суверенною і незалежною державою (ст. 1), а народ України – носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні (ст. 5)⁸.

Побуває думка, що суверенність держави в її внутрішніх проявах розуміється як право на примушування підвладних. Хоча загальна концепція національного суверенітету спирається на принцип обмеження суверенітету держави щодо своїх громадян, що впливає із утвердження ідеалів свободи і рівності, втілених у громадянському суспільстві, із зміцнення особистої економічної незалежності «середнього класу», який становить більшість населення розвинутих країнах⁹.

Ключовою для нас при розгляді змісту народного суверенітету та представницької демократії в Україні є ст. 5 Конституції України, яка проголошує, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Тут же визначено, що народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Таким чином, український народ є єдиним джерелом влади, але не єдиним носієм суверенітету. Поряд з народом суверенітет притаманний також державі та нації. Однак народний суверенітет є первинним щодо державного суверенітету, він є джерелом державного суверенітету України. Конституція України пов'язує суверенітет держави з волевиявленням українського народу, який конституював суверенну державність України. Суверенні права народу не зводяться тільки до виборчого права, права доручення певним особам виконувати ті чи інші функції та права законотворчості. Частина 3 ст. 5 Конституції України розширила перелік суверенних прав народу України, зокрема: «право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами». Це конституційне положення висвітлює ще одне дуже важливе виключне (суверенне) право народу – право визначати і змінювати конституційний лад. Це підтверджується п. 1 ст. 85 Конституції України, яка не передбачає права Верховної Ради України на прийняття Конституції України, а також ст. 156 Конституції України, згідно з якою законопроект про внесення змін до розділів, які встановлюють засади конституційного ладу в Україні, після його прийняття у Верховній Раді України має затверджуватись всеукраїнським референдумом¹⁰.

О. Щербанюк, характеризуючи принцип народовладдя, пише, що цей принцип може бути зведений до таких положень: народ є єдиним джерелом верховної влади в державі; публічна влада існує виключно в його інтересах; народу належить верховне право вирішення найважливіших питань державного та суспільного життя, формування органів публічної влади, що здійснюватимуть функцію політичного управління, а також право контролю за їх діяльністю. Закріплення в Конституції суверенітету народу свідчить про побудову системи держави і права в нашій країні на основі доктрини природних та невідчужуваних прав людини. Саме український народ делегував частину своєї природної свободи на користь державної влади та наділив державу повноваженням вимагати від кожного індивіда виконання дій та рішень органів державної влади в межах, встановлених українським народом у Конституції України. Цим зумовлена визначальна роль народного суверенітету для конституційного принципу народовладдя¹¹.

Переходячи до характеристики безпосередньої демократії, повертаємося знову до ст. 5 Конституції України. Дане положення у 2005 р. було розтлумачене Конституційним Судом України. Таким чином, цю норму слід розуміти так: «вся влада належить народові. Влада народу є первинною, єдиною і невідчужуваною та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через вибори, референдум, інші форми безпосередньої демократії у порядку, визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України»¹².

В. Ковальчук та І. Забокрицький з цих питань доходять висновку, що, по-перше, спостерігається надзвичайно тісний зв'язок між виборами як формою реалізації прямої демократії та ефективністю представницької. Будь-які зловживання під час виборчого процесу призводять до обрання влади, яка не буде реалізовувати належне врядування в інтересах виборців, а отже, і не буде досягнуто цілей представницької демократії. По-друге, необхідним є існування громадянського суспільства та вільних ЗМІ, які допомагають належним чином сформуванню об'єктивної громадської думки щодо виборчого процесу. По-третє, представницька демократія може бути ефективною лише за досягнення належного рівня політичної культури в соціумі. Для цього потрібно, щоб існували розвинуті політичні партії, які перебувають у взаємозв'язку з їхніми членами та електоратом, зі своєю ідеологією, що спрямовані на реалізацію політичних цілей відповідно до своїх партійних програм¹³.

Узагальнюючи питання щодо представницької демократії, автори зазначають, що це – комплексна категорія. Вона набуває свого значення через низку заходів та процедур, від формування представницького органу до здійснення контролю за його діяльністю. Тому представницька демократія – одна із форм вираження волі народу (народного суверенітету), яка передбачає оптимально ефективну процедуру прийняття владно-політичних рішень демократично обраними представницькими органами (що діють з урахуванням волі народу).

Основні ознаки представницької демократії – це те, що вона є однією із форм (видів) народного суверенітету; передбачає оптимально ефективну процедуру прийняття важливих владно-політичних рішень; здійснюється органами, які обираються народом чесним та прозорим способом. Критерії функціонування представницької демократії:

- критерії формування представницьких органів – це вимоги щодо чесних, прозорих виборів з рівними можливостями щодо участі у них, періодичність проведення виборів, наявність вільних ЗМІ, розвинута партійна система, що сприяє політичному плюралізму;

- критерії функціонування представницького органу: професійні та моральні якості депутата (представника), демократичність законодавчого процесу, наявність парламентських привілеїв (депутатський імунітет та індемнітет), чітко визначені Конституцією та законами повноваження органу (реалізація конституційної законності), наявність парламентської опозиції та урахування її думки;

- критерії контролю: наявність зрілого громадянського суспільства, що через свої інститути здійснює ефективний контроль за діяльністю представницьких органів, можливість дострокового припинення повноважень, конституційний контроль у рамках діяльності органів конституційної юстиції¹⁴.

Ми погоджуємося з авторами в тому, що представницька демократія є однією із форм вираження народного суверенітету. Але вважаємо, що роль громадянського суспільства є перебільшеною, оскільки представницька демократія, її механізм має бути побудований таким чином, щоб не було необхідності у зовнішньому контролі. Ефективна представницька демократія більше залежить від якості політичної еліти, нормативно виваженої виборчої процедури, збалансованості системи стримувань і противаг, що лежать в основі форми правління.

Нам потрібно чітко розмежувати форми безпосередньої та представницької демократії. Розділ III Конституції України містить 6 статей. У першій статті цього розділу визначено, що народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії (ст. 69). У 2008 р. постало питання про тлумачення аспектів прийняття Конституції та законів України на референдумі. Конституційний Суд визначив, що положення ч. 2 ст. 72 у системному зв'язку зі ст. 5 Конституції України слід розуміти так, що народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні може реалізувати на всеукраїнському референдумі за народною ініціативою своє виключне право визначати й змінювати конституційний лад в Україні шляхом прийняття Конституції України у порядку, який має бути визначений Конституцією і законами України; народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні, здійснюючи своє волевиявлення через всеукраїнський референдум за народною ініціативою, може в порядку, який має бути визначений Конституцією і законами України, приймати закони України (вносити до них зміни), крім законів, прийняття яких на референдумі не допускається згідно з Конституцією України. Положення частини другої ст. 94 Конс-

титуції України необхідно розуміти так, що процедура підписання й оприлюднення законів, встановлена нею, не застосовується до законів, прийнятих референдумом¹⁵.

Крім того, єдиний орган конституційної юрисдикції визначив, що рішення всеукраїнського референдуму щодо прийняття законів є остаточним і не потребує будь-якого затвердження, в тому числі Верховною Радою України, і рекомендував парламенту, народним депутатам та голові держави ініціювати й здійснити приведення існуючого законодавства України з питань референдумів у відповідність до норм чинної Конституції України.

Як можемо спостерігати, новітній конституційний процес в Україні взагалі залишає питання референдарного процесу поза увагою.

Поряд із тим важливим є удосконалення інституту представницької демократії, яка пов'язана із формами безпосереднього народовладдя, тим, що розпочинається із виборів, але сутністю своєю має якраз організацію роботи та функціонування органів публічної влади в Україні.

Отже, змістом представницької демократії в Україні є організація роботи та функціонування представницьких органів державної влади та представницьких органів місцевого самоврядування. До них ми відносимо Верховну Раду України, главу держави, сільські, селищні, міські, районні, обласні, районні в містах ради, сільських, селищних, міських голів, старост.

¹ Конституція України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 30 верес. 2016 р. : Офіц. текст. – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2016. – 76 с.

² Короткий Оксфордський політичний словник / за ред. І. Макліна й А. Макмілана; пер. з англ. – К., 2005. – С. 665.

³ Международные акты о правах человека : сб. документов. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М, 1999. – С. 22.

⁴ Конституційне право України / за ред. В.Ф. Погорілка. – К.: Наукова думка, 2002. – С. 286.

⁵ Скрипнюк В.М. Теоретичні та практичні проблеми забезпечення народного суверенітету на сучасному етапі державотворення / В.М. Скрипнюк // Наукові праці МАУП. – 2013. – Вип. 4 (39). – С. 9–14.

⁶ Там само. – С. 70.

⁷ Политико-правовые ценности: история и современность / отв. ред. В.С. Нерсесянц. – М.: Эдиториал, 2001. – 64 с.

⁸ Національний суверенітет України в умовах глобалізації: Національна доповідь. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 3.

⁹ Там само. – С. 73.

¹⁰ Конституційний Суд України: Рішення. Висновки. 1997–2001 / відп. ред. канд. юрид. наук П.Б. Євграфов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – Кн. 1. – С. 32.

¹¹ Щербанюк О.В. Визначальна роль народного суверенітету для конституційного принципу народовладдя / О.В. Щербанюк : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63971/100-Shcherbanyuk.pdf?sequence=1> ; С. 462–466 (дата звернення: 08.02.2018).

¹² Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) № 6-рп/2005 від 5 жовтня 2005 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-05> (дата звернення: 08.02.2018).

¹³ Ковальчук В.Б. Представницька демократія: поняття, ознаки, критерії / В.Б. Ковальчук, І.І. Забокрицький : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2017/may/2222/vnulpurn201582426.pdf> ; С. 159–163 (дата звернення: 08.02.2018).

¹⁴ Там само.

¹⁵ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Президента України про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої статті 5, статті 69, частини другої статті 72, статті 74, частини другої статті 94, частини першої статті 156 Конституції України (справа про прийняття Конституції та законів України на референдумі) : рішення Конституційного Суду України від 16 квітня 2008 року № 6-рп/2008 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 32. – С. 35. – Ст. 1056, код акту 42925/2008.

Резюме

Кравцова З.С. Зміст народного суверенітету та представницької демократії в Україні.

Основоположною ознакою демократичної держави є гарантування народного суверенітету та якісна, ефективна представницька демократія. Розвиток людства, глобалізаційні процеси в світі є новими викликами, ті системні винаходи, такі як розподіл влади, класичні виборчі системи більше не гарантують дійсної демократії, тому вчені знову й знову повертаються до цієї тематики. Стаття присвячена з'ясуванню змісту народного суверенітету та представницької демократії в Україні у контексті реалізації державної влади в нашій країні.

Ефективна представницька демократія більше залежить від якості політичної еліти, нормативно виваженої виборчої процедури, збалансованості системи стримувань і противаг, що лежать в основі форми правління.

Змістом представницької демократії в Україні є організація роботи й функціонування представницьких органів державної влади та представницьких органів місцевого самоврядування. До них ми відносимо Верховну Раду України, главу держави, сільські, селищні, міські, районні, обласні, районні в містах ради, сільських, селищних, міських голів, старост.

Ключові слова: демократія, народовладдя, народний суверенітет, форми безпосередньої демократії, представницька демократія.

Резюме

Кравцова З.С. Содержание народного суверенитета и представительной демократии в Украине

Основополагающим признаком демократического государства является обеспечение народного суверенитета и качественная, эффективная представительная демократия. Развитие человечества, глобализационные процессы в мире являются новыми вызовами, те системные изобретения, такие как распределение власти, классические избирательные системы больше не гарантируют действительной демократии, поэтому ученые вновь и вновь возвращаются к этой тематике. Статья посвящена выяснению содержания народного суверенитета и представительной демократии в Украине в контексте реализации государственной власти в нашей стране.

Эффективная представительная демократия больше зависит от качества политической элиты, нормативно взвешенной избирательной процедуры, сбалансированности системы сдерживания и противовесов, лежащих в основе формы правления.

Содержанием представительной демократии в Украине является организация работы и функционирования представительных органов государственной власти и представительных органов местного самоуправления. К ним мы относим Верховную Раду Украины, главу государства, сельские, поселковые, городские, районные, областные, районные в городах советы, сельских, поселковых, городских голов, старост.

Ключевые слова: демократия, народовластие, народный суверенитет, формы непосредственной демократии, представительная демократия.

Summary

Kravtsova Z. The meaning of national sovereignty and representative democracy in Ukraine.

The fundamental feature of a democratic state is the guarantee of national sovereignty and high-quality, effective representative democracy. The development of mankind, the globalization processes in the world are new challenges. Those systemic inventions such as the division of power, the classical electoral systems no longer guarantee a true democracy, therefore, scientists again and again return to this theme. The article is devoted to the clarification of the content of national sovereignty and representative democracy in Ukraine in the context of the implementation of state power in Ukraine.

In science, there is the idea that representative democracy is one of the forms of expression of popular sovereignty, with which we agree. But we believe that the role of civil society is exaggerated, because representative democracy - its mechanism must be constructed so that there is no need for external control.

Effective representative democracy depends more on the quality of the political elite, the normative-balanced electoral procedure, the balance of the system of checks and balances, which underlie the form of government.

Key words: democracy, democracy, national sovereignty, forms of direct democracy, representative democracy.

УДК 342.721

А.А. ГРИНЬ

*Андрій Анатолійович Гринь, здобувач ДВНЗ
«Ужгородський національний університет»*

СИСТЕМА КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ ДІЙ ТА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Процедура проведення негласних слідчих (розшукових) дій завжди конфліктує із конституційними гарантіями недоторканності приватного й сімейного життя. Проте існує суспільна необхідність у їх проведенні з метою забезпечення публічних інтересів – запобігання вчинення нових злочинів, розслідування обставин вчинення злочину, або забезпечення прав і свобод інших приватних осіб. При їх здійсненні має місце збір персональних даних про особу відповідно до визначених законом процедур з метою запобігання, припинення та розкриття злочинів. Після закінчення цих процедур завершуються постановленням обвинувального чи виправдувального вироку, закриттям кримінального провадження у зв'язку із певними нереабілітуючими обставинами. Водночас виникає питання щодо розпорядження персональними даними про особу. Подальше їх збереження в досьє особи, щодо якої йшов процес збору персональних даних, з точки зору юридичної визначеності та передбачуваності містить потенційну можливість зловживання у майбутньому з боку поліції та спецслужб. Врешті-решт може скластися ситуація можливого шантажу з боку третіх осіб у разі, якщо інформація з персональними даними потрапить у силу різних життєвих обставин у розпорядження недобросовісних осіб чи злочинних організацій.

У цій статті буде здійснено короткий огляд конституційних гарантій проти зловживань із персональними даними про особу, отриманих в разі негласних слідчих (розшукових) дій. Оскільки, виходячи із балансу публічного і приватного інтересу, прийняття рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій має специфічний характер, тому особа лише певним чином може здогадуватися про те, що проти неї ведеться таємне стеження і збір інформації про неї. Звідси існує необхідність дослідити систему контролю проти можливих зловживань при розпорядженні такого роду інформацією. Тому буде зроблено короткий аналіз парламентського, адміністративного та судового контролю за правозастосовною практикою щодо ведення